

वि.सं. १९५८ देखि

निरन्तर प्रकाशित, बहुभाषी राष्ट्रिय दैनिक

सर्वे भवन्तु सुखिनः सर्वे सन्तु निरामयाः । सर्वे भद्राणि पश्यन्तु मा कश्चिद् दुःखभाग्जनः ।

gorkhapatraonline.com

राष्ट्रिय संस्करण

अर्थबजार

ठुला उद्योग छैन कर्णालीमा

नेदरल्यान्ड्स समूह विजेताको दावेदार २०

वर्ष १९६६ | अङ्क २१ | २०८३ साल जेठ १३ गते बुधवार | अधिक ज्येष्ठ शुक्ल एकादशी | नेपाल संवत् १९४६ अनलाख ११ | 2026 May 27 Wednesday | पृष्ठ : १२+८ | मूल्य : दस रुपियाँ

बक्यौता असुली र लेखा परीक्षण गराउन निर्देशन

सूचना तथा सञ्चारमन्त्री डा. विक्रम तिमिल्सिना

राष्ट्रिय समाचार समिति काठमाडौं, जेठ १२ गते

सूचना तथा सञ्चारमन्त्री डा. विक्रम तिमिल्सिनाले मन्त्रालयमातहतका सञ्चार संस्थाको वार्षिक लेखा परीक्षण चाँडो सम्पन्न गर्न तथा लामो समयदेखि उठ्ठन बाँकी बक्यौता रकम असुली प्रक्रियालाई तीव्रता दिन निर्देशन दिनुभएको छ।

ती संस्थाका प्रमुखसँग मङ्गलबार मन्त्रालयमा भएको छलफलका क्रममा सञ्चारमन्त्री डा. तिमिल्सिनाले बर्सेदेखि थाती रहेका लेखा परीक्षण तथा बक्यौता व्यवस्थापन प्राथमिकतामा राख्न निर्देशन दिनुभएको हो। बैठकमा गौरवापत्र संस्थान र सार्वजनिक सेवा प्रसारण नेपालको आर्थिक वर्ष २०७९/८० यताका लेखा परीक्षण कार्य आफैँ सम्पन्न

» बाँकी पृष्ठ २ मा

अग्रलेख

सामाजिक बजार अर्थतन्त्र

नेपालको आर्थिक बरसमा फिर्छला केही वर्षदेखि एउटा पक्ष निरन्तर उठिरहेको छ, नेपालको आर्थिक ढाँचा के हो ? संविधानले समाजवादसम्मूख अर्थतन्त्रको परिकल्पना गरेको छ तर व्यवहारमा अर्थतन्त्र खुला बजारतर्फ उन्मुख देखिन्छ।

• डा. गणेशप्रसाद खनाल

» विचार पृष्ठ ४

राजदूतसँग प्रधानमन्त्री

स्थिरता र नीतिगत निरन्तरतामा प्रतिबद्धता

तस्विर : प्रधानमन्त्रीको सचिवालय

प्रधानमन्त्री बालेन्द्र शाह सिंहदरवारस्थित प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रीपरिषद्को कार्यालयमा मङ्गलबार विभिन्न देशका राजदूतसँग छलफल गर्नुहुँदै ।

नयाँ हुनुको अर्थ विगतबाट पूर्ण रूपमा अलग हुनु होइन। नीति निर्देशन स्पष्ट, अनुमानयोग्य र स्थिर हुने विषय सुनिश्चित गर्दै लोकात्मिक मूल्यमान्यता संरक्षण र राजनीतिक स्थिरता कायम गर्न हामी पूर्ण रूपमा प्रतिबद्ध छौं।

गौरवापत्र समाचारदाता काठमाडौं, जेठ १२ गते

प्रधानमन्त्री बालेन्द्र शाहले नेपालको सुशासन र अर्थतन्त्रको समावेशी वृद्धिका लागि वर्तमान सरकार प्रतिबद्ध रहेको प्रष्ट पार्नुभएको छ। काठमाडौं र दिल्लीस्थित युरोपेली सङ्घ (इयू) तथा इयू सदस्यराष्ट्र एवं काठमाडौंस्थित विभिन्न देशका राजदूतसँग प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रीपरिषद्को कार्यालयमा मङ्गलबार भएको संयुक्त भेटवार्तामा उहाँले नवप्रवर्तनलाई प्रोत्साहन र दिगो विकास हासिल गर्न सरकार प्रतिबद्ध रहेको बताउनुभएको हो।

प्रधानमन्त्री शाहले सरकार राजनीतिक स्थिरता कायम गर्न पूर्ण रूपमा प्रतिबद्ध रहेको जानकारी दिनुभयो। उहाँले नेपालमा २०८२ फागुन २१ गते सम्पन्न प्रतिनिधि सभा सदस्य निर्वाचन परिणामले सुशासन र समावेशी आर्थिक समृद्धिका लागि स्पष्ट एवं निर्णायक जनादेश

दिएको र नयाँ सरकार गठनपछि पनि नीतिगत विषयलाई निरन्तरता दिइने प्रष्ट पार्नुभएको छ। उहाँले भन्नुभयो, "नयाँ हुनुको अर्थ विगतबाट पूर्ण रूपमा अलग हुनु होइन। नीति निर्देशन स्पष्ट, स्थिर र अनुमानयोग्य हुने सुनिश्चित गर्दै हामी लोकात्मिक मूल्यमान्यताको संरक्षण र राजनीतिक स्थिरता कायम गर्न पूर्ण रूपमा प्रतिबद्ध छौं।"

नयाँ अवसर सिर्जना गर्ने

प्रधानमन्त्री शाहले जनताका लागि नयाँ अवसर सिर्जना गर्न सरकार विश्वबजारबाट लाभान्वित हुन चाहेकाले वृहत् लगानी आकर्षित गर्ने प्रक्रिया थप सहज बनाउने पनि बताउनुभयो। उहाँले वास्तविक र नेपाली नागरिकको दैनिक जीवनस्तर देखिने गरी उकास्न आफू नेतृत्वको सरकार प्रतिबद्ध रहेको बताउनुभयो।

उहाँले वर्तमान क्षणको अत्यावश्यक र आफूहरूलाई सुम्पिएको गहन जिम्मेवारीको पूर्ण रूपमा बोध गरिरहेको बताउनुभयो। उहाँले नेपालले

सन्तुलित एवं व्यावहारिक परराष्ट्र नीति अवलम्बन गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिने स्पष्ट पार्नुभयो। उहाँले भन्नुभयो, "हाम्रा छिमेकी, विकास साझेदार र मित्र राष्ट्रसँगको सम्बन्ध आपसी सम्मान, सार्वभौम समानता र साभा समृद्धिका सिद्धान्तद्वारा निर्देशित छ।"

मित्र राष्ट्रप्रति आभार

प्रधानमन्त्री शाहले नेपालको विकास र समृद्धिका लागि निरन्तर सद्भाव र सहयोग पुऱ्याउँदै आएको बताउँदै नेपालका सबै विकास साझेदार र मित्र राष्ट्रप्रति आभार व्यक्त गर्नुभयो। प्रधानमन्त्रीका प्रेस तथा अनुसन्धानविज्ञ टीपा दाहालका अनुसार भेटवार्तामा प्रधानमन्त्री शाहले व्यापार, लगानी, हरित ऊर्जा, जलवायु, पर्यटन तथा अन्य प्रमुख क्षेत्रमा सहकार्य गर्न र त्यसलाई अझ सुदृढ बनाउन नेपाल लागि रहेको स्पष्ट पार्नुभयो। प्रधानमन्त्रीले विश्वका विभिन्न भूभागमा दृन्दले निरन्तर प्रभाव पारिरहेका बेला सर्वसाधारण नागरिकले नै सबैभन्दा बढी पीडा भोग्नु परेकाले

शान्ति कायम गर्न सैन्य मुटुभेडभन्दा संवाद, कूटनीति र अन्तर्राष्ट्रिय कानूनले प्राथमिकता पाउनुपर्ने बताउनुभयो।

राजदूतद्वारा प्रशंसा

काठमाडौं र नयाँदिल्लीस्थित युरोपियन युनियनका राजदूत तथा काठमाडौंस्थित विभिन्न देशका राजदूतले शान्तिपूर्ण रूपमा चुनाव सम्पन्न गरेको स्मरण गर्दै नेपालको प्रशंसा गर्नुभयो। उहाँहरूले सुशासन, आर्थिक विकास र समृद्धिको 'म्यान्डेट' सहित नयाँ सरकारको नेतृत्वमा पुग्नुभएकोमा प्रधानमन्त्री शाहलाई बधाई दिनुभयो। उहाँहरूले आर्थिक वृद्धि र समृद्धिका लागि विभिन्न क्षेत्रमा नेपालसँग सहकार्य तथा लगानी गर्न आफूहरू तयार रहेको प्रष्ट पार्नुभयो। यसअघि पनि प्रधानमन्त्री शाहले काठमाडौंस्थित विभिन्न देशका राजदूतसँग संवाद गरी द्विपक्षीय हित, आपसी सहकार्यका विविध पक्षबारे छलफल गर्नुभएको थियो।

राष्ट्रिय सभाले पाएन काम

इस्वरचन्द्र भ्वा काठमाडौं, जेठ १२ गते

सङ्घीय संसद्को माथिल्लो सदन यतिबेला विधेयकको पर्खाइमा छ। सधैं समयको चापमा रमाउने राष्ट्रिय सभाले पछिल्लो पटक गत जेठ ८ गतेको बैठकबाट अर्थात् सांस्कृतिक सम्पदा (संरक्षण) विधेयक, २०८१ र सरकारको वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम पारित गर्‍यो। करिब एक वर्षअघि अर्थात् सांस्कृतिक सम्पदा (संरक्षण) विधेयक दर्ता भएपछि राष्ट्रिय सभामा कुनै पनि विधेयक उत्पत्ति भएको छैन। विधेयक नहुँदा राष्ट्रिय सभामा विधायन व्यवस्थापनसम्बन्धी गतिविधि ठप्पै भएको छ।

राष्ट्रिय सभाका सचिव तुलवहादुर कँडेलले जेठ १३ गते बुधवार बस्ने कार्यव्यवस्था परामर्श समिति बैठकमा राष्ट्रिय सभाको 'बिजनेस' वारे सरकारलाई आग्रह गर्ने बताउनुभयो। उहाँले भन्नुभयो, "वैकल्पिक विकास वित्त परिचालनबाहेक राष्ट्रिय सभामा तत्काल कुनै विधेयक छैन। यस अवस्थाबारे समिति बैठकमा सरकारको प्रतिनिधित्व गर्ने एवं पदेन सदस्यसमेत रहने कानून, न्याय तथा संसदीय मामिलामन्त्रीलाई बुधवारको बैठकमा

» बाँकी पृष्ठ २ मा

अन्तर्राष्ट्रिय

अमेरिकाद्वारा दक्षिणी इरानमा हवाई आक्रमण

गौरवापत्र समाचारदाता काठमाडौं, जेठ १२ गते

अमेरिकी सेनाले दक्षिणी इरानमा क्षेत्रास्त्र प्रक्षेपण स्थल र खानी बिछ्याउन प्रयोग हुने ड्रुङ्गामाथि 'आत्मरक्षात्मक' सैन्य कारवाही गरेको छ। अमेरिकाका राष्ट्रपति डोनाल्ड ट्रम्पले तेहरानसँगको वार्ता 'सकारात्मक ढङ्गले अगाडि बढिरहेको' दावी गरिरहेकै बेला अमेरिकी सेनाले सैन्य कारवाही गरेको हो। यसले युद्धविरामको

» बाँकी पृष्ठ २ मा

निजामती सेवा विधेयक मसौदा

संसद्मा लैजाने तयारी

नगेन्द्र सापकाटा

काठमाडौं, जेठ १२ गते

सरकारले सङ्घीय निजामती सेवा विधेयकको मसौदा चालु संसद्को अधिवेशनमै पेश गर्न सङ्घीय संसद्मा दर्ता गर्ने तयारी गरेको छ। चालु संसद्को अधिवेशनमै विधेयकको मसौदा पेश गर्ने गरी अहिले मसौदामाथि सम्बन्धित निकायबाट राय लिने काम भइरहेको छ। विभिन्न व्यक्तिबाट आएका १० हजार सुझाव समावेश गरी भूमि व्यवस्था, सहकारी, सङ्घीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयले अर्थ मन्त्रालयको राय लिइसकेको छ।

अब कानून न्याय तथा संसदीय मामिला मन्त्रालयको राय लिने, त्यसपछि लोक सेवा आयोगको परामर्श लिएपछि मसौदा मन्त्रीपरिषद् हुँदै संसद्मा पेश गर्ने तयारी भएको मन्त्रालयले जनाएको छ। मन्त्रालयका प्रवक्ता एकदेव अधिकारीले संसद्को चालु अधिवेशनमै विधेयकको मसौदा दर्ता गर्ने गरी तयारी भइरहेको बताउनुभयो।

सरकारले यसअगाडि सार्वजनिक गरेको शासकीय सुधार अन्तर्गत एक सय दिनमा एक सय कार्यसूचीमा सङ्घीय निजामती सेवा विधेयकको मसौदा सरकार गठन भएको ४५ दिनभित्र तर्जुमा गर्ने उल्लेख गरिएको छ। उक्त कार्यसूची अनुसार केही ढिलो भए पनि सरकारले चालु संसद्को अधिवेशनमै विधेयकको मसौदा पेश गर्ने तयारी गरेको हो। लोक सेवा आयोगका पूर्वअध्यक्ष उमेश मैनालीले सरकारले विधेयकको मसौदा चालु अधिवेशनमै दर्ता गर्ने हो भने कानून मन्त्रालय र लोक सेवा आयोगबाट फास्ट ट्र्याकबाट छलफल गरेर परामर्श लिनुपर्ने बताउनुभयो। उहाँका अनुसार त्यसका लागि सरकारले सम्बन्धित निकायलाई छिटो परामर्श दिन आग्रह गर्नु पर्छ।

संविधानले कर्मचारीको सेवा सर्तसँग जोडिएको कानून निर्माण गर्ने क्रममा विधेयकको मसौदामाथि लोक सेवा आयोगको परामर्श लिनुपर्ने उल्लेख गरेको छ। विगतमा आफूले दुई पटक फास्ट ट्र्याकबाट विधेयकको मसौदामा परामर्श लिइएको स्मरण गर्दै मैनालीले आयोगले चाहिमा छोटो समयमै पनि राय दिन सक्ने बताउनुभयो। कानून मन्त्रालयले विधेयकको

सरकारले यसअघि सार्वजनिक गरेको शासकीय सुधार अन्तर्गत एक सय दिनमा गरिने एक सय कार्यसूचीमा सङ्घीय निजामती सेवा विधेयकको मसौदा सरकार गठन भएको ४५ दिनभित्र तर्जुमा गर्ने उल्लेख गरिएको छ।

कानूनी प्रक्रिया र विधिलाई हेर्छ भने लोक सेवा आयोगले निजामती सेवा सर्तसम्बन्धी कानूनको समग्र पक्षलाई नै हेर्ने त्यसका आधारमा आफ्नो राय दिन गर्छ। आयोगले पदपूर्ति, वढुवाको विधि प्रक्रिया, प्रतिशत निर्धारण, सेवा समूह सञ्चालन, सरुवाको विधि प्रक्रिया, कार्यसम्पदन मूल्याङ्कनलगायतका विषय हेर्ने गर्छ। मैनालीले थप्नुभयो, "कर्मचारीको सेवा सर्त अनुसार मसौदा तयार भएको छ कि छैन भन्ने विषय अध्ययन गरी आयोगले सरकारलाई परामर्श दिने हो। उक्त काम थोरै समयभित्रै पनि सम्पन्न गर्न सकिन्छ।" गत वैशाख ११ गते सुझावका लागि सार्वजनिक गरिएको विधेयकको मसौदामा कर्मचारीको हलको अवकाश उमेर ५८ वर्षलाई संशोधन गरी ६० वर्ष बनाउने, सचिबको कार्यकाल दुई वर्ष मात्र हुने, कर्मचारीको दुई वर्षको 'कुलिङ्ग प्रिन्सिपल' राख्नेलगायतका प्रावधानका लागि प्रस्ताव गरिएको छ। यसअघि पनि विधेयकको मसौदा प्रतिनिधि सभामा दुईपटक पेश भई व्यापक छलफल भए पनि विभिन्न कारणले विधेयक पेश बन्ने चरणमा पुग्न सकेको थिएन।

पाण्डुसैनमा रोपाइँ पर्व गाउँभरिका हलगोरु हेलिँदै हिलोमा

पाण्डुसैनमा रोपाइँ रमिता पुस्तौँदेखि जेठ १२ गते हुँदै आएको छ। रोपाइँलाई विगतमा भैँँ यस पटक पनि चाडपर्व मनाएजस्तै गरेर निरन्तरता दिइयो।

प्रकाशविक्रम शाह/शेरबहादुर साकी बाजुरा, जेठ १२ गते

दुर्गम बाजुरा जिल्लाको पूर्वी-उत्तर क्षेत्रमा रहेको वृद्धीनन्दा नगरपालिका-१०, पाण्डुसैनमा मङ्गलबार विहानैदेखि ठुलो चाडपर्व जस्तो माहोल बन्यो। एबिहाले कोही टोकाटालो लगाउँदै थिए, कोही दमाहा बजाउँदै थिए, त्यही बाजाको तालमा कोही हलगोरु जोल्दै, गरी सम्प्राउँदै थिए, महिला असार रोपाइँका गीत गाउँदै थिए त कोही विउ ओसार्ने, रोप्ने गर्दै थिए। बादुल्सेराको एउटै गरोमा एक दर्जन जति हलगोरुको फेरो। त्यो रमिता हेर्ने पनि उत्तिकै थिए।

यसरी रमाउँदै, खेल्दै दिउँसा ११ बजे सुरु भएको रोपाइँ साँझ ७ बजेतिर सकिएको थियो। रोपाइँ सकिँदा पनि दमाहा बजाएर नाच्दै, गाउँदै रोपाहार घर फर्किए। पाण्डुसैनको यो रोपाइँ रमिता पुस्तौँदेखि जेठ १२ गते हुँदै आएको छ। रोपाइँलाई विगतमा भैँँ यस पटक पनि चाडपर्व मनाए जस्तै गरेर निरन्तरता दिइएको हो। रोपाइँसँगै रोपाहार र दमाहा बजाउनेलाई मासुसहितका विभिन्न पकवान खुवाइएको थियो।

"जेठ १२ गते जो जहाँ भए पनि एक परिवारको एक जना रोपाइँ गर्न आउनेपर्ने चलन छ, त्यही मान्यता अनुसार आफू पनि सदरमुकाम मार्तडीबाट गाउँ आएको हुँँ" पाण्डुसैन गाउँको अर्गुवा महिला राधिका बोहराले बताउनुभयो। जुम्ला राज्यका बेला तत्कालीन राजाले बादुसरा कैलाश देवतालाई खुसी बनाउनका लागि पाण्डुसैनको सेरामा रोपाइँ गर्नु भन्ने आदेश अनुसार यहाँ सालिन्दा जेठ १२ गते रोपाइँ हुने गरेको छ।

पाण्डुसैनको सेरामा रोपाइँका लागि जुटेका स्थानीय ।

स्थानीयको भनाइ अनुसार यो रोपाइँकै दिन गाउँमा रहेको बादुल्सेरा कैलाश भगवानको थानमा रहेका सुनको थाल, चाँदीको हलो, जुवामा समेत रोपाइँको हिलो लगाइने गरिन्थ्यो भने थालमा साङ् कतिक रूपमा धान रोप्ने गरिन्थे। तर करिब एक सय वर्षपहिले ती वस्तु आगलागीबाट नष्ट भए। अहिले पनि कैलाशस्थानमा रोपाइँको हिलो राख्ने र धान उमार्ने गरिएको बादुसरा कैलाशका धामी मदन बोहराले बताउनुभयो।

जुम्ला राजाले पाण्डुसैनका बोहरा मुखियालाई उत्सवका रूपमा रोपाइँ गर्न दिएको आदेश आजसम्म पनि उचित मानेर कार्यन्वयन भइरहेको बोहरा परिवारकै सदस्य तथा वृद्धीनन्दा नगरपालिकाका प्रमुख जनक बोहराले बताउनुभयो। उहाँले भन्नुभयो, "हाम्रो कूलका मुखियाका जेठा छोरा कुम्भ बोहराको खेतबाट सुरु

भए आजको रोपाइँ सकिएको छ। मङ्गलबार पाण्डुसैनमा रहेका १२ वटै बोहरा परिवारका खेतमा रोपाइँ भएको हो। सबै परिवारको ६० पाथीका दरले विउ लाग्ने खेत रहेका छन्।" प्रचलन अनुसार वरपरका छरछिमेकसहित सयौँ महिला तथा पुरुष आजको रोपाइँमा सहभागी भए। पूर्वबडासदस्य मनसुर लुहारले भन्नुभयो, "रोपाइँका बेला दमाहा (बाजागाजा) बजाएर विगतमा भैँँ खुसियाली मनाइयो। पाण्डुसैन सेरामा रोपाइँ गर्नेका लागि परम्परा अनुसार जेठ ११ गते धानको विउ निकाल्ने गरिन्छ।

"तत्कालीन नेकपा माओवादीले दृन्दकालमा कतिपय परम्परा अन्त्य गरेको थियो तर यो परम्परा तोड्न उनीहरूले पनि चासो राखेनन्, यो परम्परा राम्रो भएकाले नै निरन्तरता दिइएको होला," नगरप्रमुख

बोहराले बताउनुभयो। "परम्परादेखि पाण्डुसैन सेरानजिकै डामरखोला भएकाले सिँचाइ अभाव छैन," नगरप्रमुख बोहराले भन्नुभयो, "यहाँ पहिले कालो मासी धान लगाउने चलन थियो, अहिले भने जुम्ला हाइब्रिड धान रोप्ने गरिएको छ।" हिउँदमा हिउँ पर्ने पाण्डुसैन लेकको सो जिउलोमा असोजको अन्तिममा धान पक्कै गर्छ भने उत्पादन पनि राम्रै हुने गरेको छ। कृषि ज्ञान केन्द्र बाजुराका प्रमुख जसोराज सहनीले पाण्डुसैनको करिब ७२० रोपनी खेतमा हुने गरेको रोपाइँ बाजुराको पहिलो रोपाइँ भएको बताउनुभयो। उहाँले सो क्षेत्र बाजुरामै राम्रो धान उत्पादन हुने क्षेत्र भएको बताउँदै प्रतिरोपनी एक किन्टलसम्म धान फल्ने बताउनुभयो। बाजुरामा सात हजार पाँच सय हेक्टरमा रोपाइँ हुने गरेको छ।

तस्विर सौजन्य : नारायणदेव पाथ्या

मापदण्डविपरीत क्रसर उद्योग सञ्चालन

सिँजा समाचारवाता
सिँजा (जुम्ला), जेठ १२ गते

सरकारी मापदण्डलाई अटेर गर्दै सञ्चालनमा रहेका क्रसर उद्योगमाथि जुम्ला प्रशासनले अनुगमन गर्दै मापदण्डविपरीत सञ्चालनमा रहेकालाई कारवाही प्रक्रिया सुरु गरेको छ।

जिल्लाभर अविध रूपमा सञ्चालन भइरहेका क्रसर उद्योगले नदी दोहन, वातावरणीय क्षति र वस्तीमा जोखिम बढाएको गुनासो बढ्दै गएपछि जिल्ला विपत् व्यवस्थापन समितिको टोलीले आडतबार स्थलगत अनुगमन सुरु गरेको हो।

अनुगमनका क्रममा जिल्लामा सञ्चालनमा रहेका चार वटा क्रसर उद्योगबाहेक अधिकांश उद्योग नेपाल सरकारले तोकेको कानुनी मापदण्डविपरीत सञ्चालन भइरहेको पाइएको छ।

सरकारी नियम अनुसार नदी, खोला, वस्ती, विद्यालय तथा राजमार्गबाट कम्तीमा दुई सय मिटर टाढा मात्रै क्रसर उद्योग सञ्चालन गर्न पाइन्छ तर जुम्लामा भने ती नीतिगत कुरा कागजमै सीमित देखिएको छ। जिल्ला प्रशासन कार्यालयका अनुसार केही उद्योग राजमार्गछेउमै सञ्चालन गरिएका छन् भने केही उद्योगले नदीको प्राकृतिक धार नै परिवर्तन हुने गरी गिट्टी, बालुवा र ढुङ्गा उत्खनन गरिरहेका छन्। यसले नदी कटान, पहिरो तथा बाढीको जोखिम भन्ने बढाएको प्रशासनको निष्कर्ष छ।

प्रमुख जिल्ला अधिकारी दीपक षोडलले अनुगमनका क्रममा तिला गाउँपालिकाको त्रिवेणी

तस्विर : नोर्ते नेपाली

जुम्लामा सञ्चालित क्रसर उद्योग अनुगमन गरिँदै।

क्षेत्रमा सञ्चालनमा रहेको एक क्रसर उद्योग जोखिमपूर्ण अवस्थामा सञ्चालन भइरहेको जानकारी दिनुभयो। उहाँका अनुसार उक्त उद्योग राजमार्गजिकै सञ्चालन गरिएकाले तत्काल स्थानान्तरणका लागि असार १० गतेसम्मको समय दिइएको छ।

अनुगमन टोलीले केही उद्योगले वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन तथा प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षणसमेत पूरा नगरेको जनाएको छ। कतिपय उद्योगले स्थानीय तहको अनुमति देखाए जथाभावी उत्खनन गरिरहेका छन् भने कतिपय उद्योगको नवीकरण प्रक्रियासमेत शङ्कास्पद देखिएको प्रशासन स्रोतको भनाइ छ। कानुन विपन्ने उद्योगमाथि प्रशासन

कडा रूपमा प्रस्तुत हुने प्रमुख जिल्ला अधिकारी षोडलको भनाइ छ।

स्थानीयले लामो समयदेखि क्रसर उद्योगका कारण धुलो, ध्वनि प्रदूषण र नदी दोहन बढेको गुनासो गर्दै आएका छन्। विशेष गरी खेतीयोग्य जमिन कटानमा परेको, खोलाको धार परिवर्तन भएको तथा वर्षायाममा बाढीको जोखिम बढेको भन्दै स्थानीयले प्रशासनसँग पटक पटक गुनासो गर्दै आएका थिए।

अनुगमन टोलीमा जिल्ला प्रशासन कार्यालय, जिल्ला समन्वय समिति, सुरक्षा निकाय तथा सम्बन्धित प्राविधिक निकायका प्रतिनिधिको सहभागिता रहेको थियो।

विद्यालय बगाएपछि खुला चौरमा पढाइ

तस्विर : नन्द सिंह

विद्यालय भवन बगाएपछि सामुदायिक भवन बाहिर अध्ययन गर्दै विद्यार्थी।

रलिङ समाचारवाता
रलिङ (हुम्ला), जेठ १२ गते

बाढीपहिरोले विद्यालयको भवन भत्काएपछि हुम्लाको चङ्खेली गाउँपालिका-५ स्थित डोफि आधारभूत विद्यालयका बालबालिका नजिकैको सामुदायिक भवनको खाली चौरमा पढ्न बाध्य छन्।

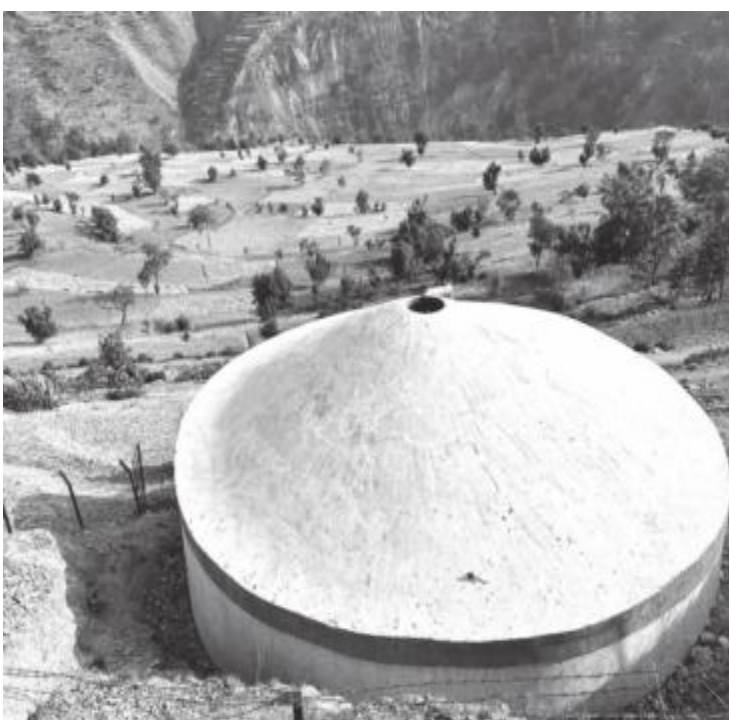
गत जेठ ५ गते हावाहुरीसँगै परेको पानी र बाढीले विद्यालय भवनमा पूर्ण रूपमा क्षति पुऱ्याएपछि त्यहाँ अध्ययनरत २० बालबालिकालाई गाउँको सामुदायिक भवनबाट पठनपाठनको व्यवस्था मिलाइएको हो। एक हप्तादेखि खुला आकाशमूनि जोखिममै भए पनि पठनपाठन सञ्चालन भइरहेको छ। विद्यार्थीका लागि सहज छैन। विद्यालयका प्रधानाध्यापक वली तामाङका अनुसार विद्यालय भवन बगाएपछि हाल

यहाँको अवस्था अस्तव्यस्त छ। खुला चौरमा लामो समयसम्म बस्नुपर्दा विद्यार्थी विरामी परेका छन्।

विद्यालय भवनसहित सात कम्युटर, दुई थान ल्यापटप, २० वटा कुर्सी, ८० वटा बन्च, सात वटा दराज, दुई दर्जनभन्दा बढी टेबुल, सेतो बोर्ड, चार वटा स्वाटलगायत कार्यालयका अति आवश्यक सामग्रीसँगै खाने पानीको ट्याङ्की र विद्यालयको धारासमेत काम नलाग्ने भएका छन्। प्रधानाध्यापक वलीले भन्नुभयो, "विद्यार्थीलाई पठनपाठनका लागि आवश्यक शैक्षिक सामग्री नहुँदा एक हप्तादेखि विद्यार्थीको पठनपाठन प्रभावित भएको छ।" विद्यालयको यस्तो समस्या सम्बन्धित स्थानीय तहले तत्कालै व्यवस्थापन गर्नुपर्ने र जिल्ला विपत् व्यवस्थापन समितिले प्रहरीको मुचुल्का अनुसार सरकारलाई पहल गरिदिन पनि उहाँले आग्रह गर्नुभयो।

लिफ्टिङ सिँचाइले उत्पादन वृद्धि

तुम्घाउँका अधिकांश किसानले आकासे पानीका भरमा सिँचाइ गर्दा जग्गा अनुसार उत्पादन हुन सकेको थिएन। तुम्घाउँ सिँचाइ योजनाले सोलार प्रणालीबाट कर्णाली नदीको पानी १५० मिटर उचाइमा निर्माण गरिएको ट्याङ्कीमा जम्मा गरेर पहिलो पटक हुम्लावासीले सिँचाइ सुरु गरेका हुन्।

तस्विर : राजन रावत

तुम्घाउँ खेतीयोग्य जमिनका लागि सञ्चालनमा आएको पानी ट्याङ्की र गर्ह्वाली।

यसअघि गाउँजिकैको सानो खोलाको पानीले त कहिले कुलाबाट सिँचाइ गर्न गरिएको थियो।

तुम्घाउँका अधिकांश किसानले आकासे पानीका भरमा सिँचाइ गर्दा जग्गा अनुसार उत्पादन हुन सकेको थिएन।

तुम्घाउँ सिँचाइ योजनाले सोलार प्रणालीबाट कर्णाली नदीको पानी १५० मिटर उचाइमा निर्माण गरिएको ट्याङ्कीमा जम्मा गरेर पहिलो पटक हुम्लावासीले सिँचाइ सुरु गरेका हुन्।

खानेपानी सिँचाइ तथा ऊर्जा विकास कार्यालयका प्रमुख ज्वालाराज शाहीका अनुसार लागत अनुमान चार करोड ६२ लाख रहेको सो योजनाको २०७७ साल असार १९ गते सम्पन्न भएको थियो। तीन करोड ३० लाख रुपैयाँ कुल खर्च भएको उक्त योजनाबाट तीन लाख लिटर क्षमताको पानी ट्याङ्की निर्माण गर्ने र सिँचाइ गर्ने तालिका छ।

यसै आर्थिक वर्षमा पूर्ण रूपमा काम सम्पन्न भएर सञ्चालनमा आएको यो सिँचाइ आयोजनाबाट तुम्घाउँको ५० हेक्टर खेतीयोग्य जमिनमा सिँचाइ गरिएको छ। पानी जम्मा गर्ने मुख्य ट्याङ्कीबाट बस्तीको दुईतिर पाइपबाट जग्गासम्म पानी पठाउने व्यवस्था गरिएको छ। यो सिँचाइ सञ्चालनमा आएपछि किसानले समयमै हरेक बालीको ढुक्क भएर खेती गर्न पाएको स्थानीय किसान दानबहादुर मल्लले बताउनुभयो। यहाँका जग्गामा मार्सो धान, गहुँ, जौ, तोरी, सिमी, कोदो लगायतका बाली लगाउने गरिन्छ। सिँचाइ हुनुभन्दापहिले किसानले आकासे पानीका भरमा खेती गर्ने भएका कारण कुनै वर्ष जग्गा बाँभो राख्न परेको अनुभव पनि उहाँले सुनाउनुभयो।

Saraswati Secondary School

Bheemdatt Municipality-02, Kanchanpur

Invitation For Sealed Quotation

Date Of Publication : 2083/02/13

1. Saraswati Secondary School, Bheemdatt-02, Kanchanpur invites Sealed Quotation for the following works:

S. N.	Contract Identification Number	Description Of Goods/Works	Bid Validity Period	Estimated Amount Without VAT (NRs.)	Bid Bond Amount	Non-Refundable Fee for Bid Document Purchase (NRs)
1	01/SQ/ICT/SSC/2082/083	Delivery, Supply and Installation of Technical Goods.	45 days	12,86,725.66	32,200.00	1,000.00

Further Information to bidders:

Last date and time of Sealed Quotation Submission	2083/02/19 (2-June-2026) (upto 12:00 Noon)
Date, Time and Place of Sealed Quotation Opening	2083/02/19 (2-June-2026); at 2:00 PM, At Saraswati Secondary School Office, Bheemdatt-02, Kanchanpur
Bid Security Validity Period	30 Days beyond bid validity period
Account No. for Sealed Quotation Document Purchase	Rastriya Banija Bank Limited Account Number: 4180100001521001
Account No. for Sealed Quotation Security Deposit	The Bidder shall furnish a bid security, from commercial bank or financial institutions valid for 30 days beyond the validity period of the bid, OR Name of the Bank: Rastriya Banija Bank Limited, Mahendranagar, Kanchanpur Name of Office: Shree Saraswati Secondary School, Bheemdatt-02, Kanchanpur Office Account No. : 4180100001521001

2. Bidders shall submit their Sealed Quotation Hard Copy only. For Purchase of Bid Document and for other additional information please contact Saraswati Secondary School, Bheemdatt-02, Kanchanpur Contact No: 099-421323, 9848722765, 9848724288.

3. If the last Date of Submission and Opening falls on a Government Holiday then the next working day shall be considered as the last day.

Principal

अकस्मात् रुने कराउने गर्न थाले विद्यार्थी

जुम्ला समाचारवाता
जुम्ला, जेठ १२ गते

जुम्लाको ऋणोपभोग माध्यमिक विद्यालयका छात्रा देउता आयो भन्दै रुने, कराउने, चिच्याउनेलगायतका अनौठो खाले समस्या देखिएपछि मनोरमशर्मा दिन थालेका छन्। गत बिहीबारदेखि विद्यार्थीमा यस्तो समस्या देखिएपछि शुक्रबार विद्यालय विदा गरिएको थियो।

विद्यालयका प्रधानाध्यापक कृष्ण बुढाका अनुसार विद्यार्थी कराउने, रुने र अचेत अवस्थामै देउताको नक्कल गर्न लागेपछि विद्यार्थीको अवस्था हेरेर तत्कालका लागि विद्यालय बन्द गरेर स्थानीय सरकार, स्थानीय प्रशासन, कर्णाली स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठान शिक्षण अस्पताल जुम्लालाई जानकारी गराइएको थियो। सोमबारदेखि भने कर्णाली प्रतिष्ठानको मनोरोग विशेषज्ञसहितको टोलीले विरामी विद्यार्थीलाई मनोरमशर्मा प्रदान गरिरहनुभएको छ।

मनोरमशर्मादेवा नन्दराज घितालले विद्यार्थीमा पहिलेदेखि नै भूतप्रेतको डर, चिन्ता तथा गमीका कारण सामूहिक विकृत रूपान्तरण (मास कन्भर्सन डिसअर्डर) भएको बताउनुभयो।

संशोधन सम्बन्धी सूचना

यस ब्रह्मपुरी गाउँपालिकाको मिति २०८३/०२/१२ गते प्रकाशित शिलबन्दी दरभाउपत्र आह्वान सम्बन्धी सूचनाको कामको विवरणमा Construction of Wada No. 4 tribhuvanagarma Janta aawasko lagi ghar nirman हुनु पर्नेमा मूलवस अन्यथा हुन गएको व्यहोरा सम्बन्धित सबैको जानकारीको लागि यो सूचना प्रकाशित गरिएको छ।
ब्रह्मपुरी गाउँपालिका, सर्लाही

श्री डिभिजन वन कार्यालय, उदयपुर (उदयपुर) को गोलिया काठ लिलाम बिक्री सम्बन्धी सूचना।

पहिलो पटक सूचना प्रकाशित मिति : २०८३/०२/१३

यस कार्यालय अन्तर्गतको वन क्षेत्रबाट वन हानीनोकसान्नी मुद्दामा बरामद भई श्री सब-डिभिजन वन कार्यालय मैनामैनीको कम्पाउन्डमा घाटगद्दीमा रहेका खयर जातका गोलिया थान १२१७ को ११८९.४४ क्यू.फि. काठ (स्यापउड सहितको) जे-जस्तो अवस्थामा रहेको छ, सोही अवस्थामा सिलबन्दी बोलपत्रद्वारा लिलाम बिक्री गर्न पहिलो पटक यो २१ (एककाइस) दिने सूचना प्रकाशन गरिएको छ। विस्तृत जानकारीका लागि यस कार्यालयको सूचनापाटी तथा यस कार्यालयको Website "dfogaighat.koshi.gov.np" मा गई हेर्न सकिनेछ। साथै थप जानकारीका लागि यस कार्यालयको सूचना अधिकारीको मो.नं. ९८४५१०६२५९ मा समेत सम्पर्क राख्न सकिनेछ।

काठमाडौं महानगरपालिका
थे गद्दानयन्त्रालय
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय
काठमाडौं, बागमती प्रदेश, नेपाल

हनुमानढोका दरबार क्षेत्र संरक्षण कार्यक्रम

बोलपत्र सम्बन्धी प्रकाशित सूचनामा भएको त्रुटि सच्याइएको बारेमा सूचना।

प्रकाशन मिति: २०८३/०२/१३

यस कार्यालयद्वारा मिति २०८३/०२/०९ मा गोरखापत्र राष्ट्रिय दैनिक पत्रिकामा प्रकाशित Notice No.: 04-HDSCP-KMC-082-083 को सूचनामा "03-07-082-083-NCBW-HDSCP-KMC" हुनु पर्नेमा अन्यथा भएको सम्बन्धित सबैको जानकारीका लागि यो सूचना प्रकाशन गरिएको छ।

नि. कार्यक्रम प्रमुख
हनुमानढोका दरबार क्षेत्र संरक्षण कार्यक्रम

गण्डकी प्रदेश सरकार
स्वास्थ्य मन्त्रालय
प्रदेश जनस्वास्थ्य कार्यालय पर्वत

वेबसाईटमा प्रथम पटक सूचना प्रकाशित मिति: २०८३/०२/१३

धरोटी को रकम सदरस्थाहा गर्ने सम्बन्धी सूचना

प्रस्तुत विषयमा यस कार्यालयको आ.ब. २०८२/८३ सम्म विगत देखि नै अत्या धै आएका धरोटी फिर्ता लिने अवधि पुगेका तर प्रयोजन नखुलेका विभिन्न फर्म तथा व्यक्तीहरूको धरोटी रकमहरू प्रदेश आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७९(गण्डकी प्रदेश सरकार) नियम ६० तथा प्रचलित कानून बमोजिम सदरस्थाहा गर्नुपर्ने भएकोले यो सूचना प्रकाशन भएको मितिले १५ दिन भित्र प्रमाण सहित रकम दाबीको लागि निवेदन दिनुहुन अनुरोध छ। अन्यथा प्रचलित कानून बमोजिम राजस्व दाखिला गरिने व्यहोरा जानकारी गराइन्छ। साथै नामनामैसिको लागि यस कार्यालयको आधिकारिक वेबसाइट : <https://phoparbat.gandaki.gov.np> मा हेर्न सकिने छ।

नेपाल प्रशासनिक प्रशिक्षण प्रतिष्ठान
जावलाखेल, ललितपुर

प्रस्ताव स्वीकृत गरिएको सूचना

(सूचना प्रकाशित मिति: २०८३/०२/१३)

यस प्रतिष्ठानद्वारा देशका विभिन्न स्थानहरूमा सञ्चालन हुने प्रशिक्षण/सेमिनार कार्यक्रमहरूका लागि आवश्यक होटल सेवा खरिद (NASC/SQ/Hotel-01/2082/83) सम्बन्धी प्राप्त प्रस्ताव फारामहरूको मूल्याङ्कन पश्चात सारभूत रूपमा प्रभावग्राही देहाय बमोजिमका प्रस्तावदाताहरूको प्रस्ताव स्वीकृत गरिएको व्यहोरा सम्बन्धित सबैको जानकारीका लागि यो सूचना प्रकाशित गरिएको छ।

क्र. सं.	प्रस्तावदाता
१	ल्यान्डमार्क फेस्ट पार्क, रत्ननगर
२	होटल ल्यान्डमार्क पोखरा, पोखरा
३	धुलिखेल लज रिसोर्ट, धुलिखेल
४	होटल कन्ट्री भिल्ला, नगरकोट
५	भ्यू होटल सिद्धार्थ प्रा. लि., नेपालगञ्ज

धरान उपमहानगरपालिका
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय
धरान, सुनसरी, कोशी प्रदेश, नेपाल

बोलपत्र स्वीकृत गर्ने आशयको सूचना

प्रकाशित मिति :- २०८३/०२/१३

यस कार्यालयद्वारा प्रकाशित गरिएको तल उल्लेख भएको निर्माण कार्यका लागि तपसिल बमोजिम टेक्काको सूचनामा उल्लेखित अन्तिम मिति भित्र पर्ने आएका बोलपत्रहरूको मूल्याङ्कन हुँदा न्यूनतम मूल्याङ्कन सारभूत रूपमा प्रभावग्राही बोलपत्र स्वीकृतीका लागि पेश भएकोले सार्वजनिक खरिद ऐन २०६३ को दफा २७ को उपदफा (२) बमोजिमको प्रयोजनका लागि बोलपत्र स्वीकृत गर्ने आशयको सूचना प्रकाशित गरिएको छ।

सि. नं.	योजनाको नाम	बोलपत्र खरिद नं.	कबोल अङ्क भ्याट बाहेक र पि.एस सहित रु.	निर्माण व्यवसायीको नाम र ठेगाना
१	Badminton Khel Maidan Stharanati, Basantatar, Dharan-4	51/DHARAN/WORKS/SQ/082/83	१४,२१,१२४२४	M/S New Ashish Construction, Dharan-13

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

पूर्वाञ्चल विश्वविद्यालय
परीक्षा व्यवस्थापन कार्यालय
विराटनगर, मोरङ

सिलबन्दी दरभाउपत्र स्वीकृत गर्ने आशयको सूचना

(प्रकाशित मिति: २०८३/०२/१३ गते)

यस कार्यालयद्वारा मिति २०८३/०२/१२ गतेको गोरखापत्र दैनिकमा प्रकाशित सिलबन्दी दरभाउपत्र आह्वानको सूचना बमोजिम एड को वेब पोर्टल www.bolpatra.gov.np/egp मार्फत प्राप्त भएको सिलबन्दी दरभाउपत्रको मूल्याङ्कनको आधारमा तपसिल बमोजिमको दरभाउपत्रदाताको दरभाउपत्र न्यूनतम मूल्याङ्कित सारभूत रूपमा प्रभावग्राही भई स्वीकृतीका लागि छनोट गर्ने निर्णय भएको हुँदा सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ को दफा २७ को उपदफा २ बमोजिम सम्बन्धित सबैको जानकारीका लागि यो आशयको सूचना प्रकाशित गरिएको छ।

तपसिल

सि. नं.	सिलबन्दी दरभाउपत्र नं.	विवरण	न्यून मूल्याङ्कित सिलबन्दी दरभाउपत्रदाताको नाम र ठेगाना	कबोल रकम रु. (म.अ. कर बाहेक)
१.	PUEXAM/Morang/Works/SQ/01-2082-083	Construction of Truss Shed Hall and Office Room in Office of Examination Management, Biratnagar, Morang	Sawana Nirman Sewa, Duhabi-5, Sunsari	13,01,962.60

वि.सं. १९५८ देखि

निरन्तर प्रकाशित, बहुभाषी राष्ट्रिय दैनिक

सर्वे भवन्तु सुखिनः सर्वे सन्तु निरामयाः । सर्वे भद्राणि पश्यन्तु मा कश्चिद् दुःखभाग्जनः ।

gorkhapatraonline.com

विराटनगर संस्करण

अर्थबजार

ठुला उद्योग छैन कर्णालीमा

नेदरल्यान्ड्स समूह विजेताको दावेदार २०

वर्ष १२६ | अङ्क २१ | २०८३ साल जेठ १३ गते बुधवार | अधिक ज्येष्ठ शुक्ल एकादशी | नेपाल संवत् १९४६ अनलाख ११ | 2026 May 27 Wednesday | पृष्ठ : १२+८ | मूल्य : दस रुपियाँ

बक्यौता असुली र लेखा परीक्षण गराउन निर्देशन

सूचना तथा सञ्चारमन्त्री डा. विक्रम तिमिल्सिना

राष्ट्रिय समाचार समिति काठमाडौं, जेठ १२ गते

सूचना तथा सञ्चारमन्त्री डा. विक्रम तिमिल्सिनाले मन्त्रालयमातहतका सञ्चार संस्थाको वार्षिक लेखा परीक्षण चाँडो सम्पन्न गर्न तथा लामो समयदेखि उठ्ठन बाँकी बक्यौता रकम असुली प्रक्रियालाई तीव्रता दिन निर्देशन दिनुभएको छ।

ती संस्थाका प्रमुखसँग मङ्गलबार मन्त्रालयमा भएको छलफलका क्रममा सञ्चारमन्त्री डा. तिमिल्सिनाले बर्सेदेखि थाती रहेका लेखा परीक्षण तथा बक्यौता व्यवस्थापन प्राथमिकतामा राख्न निर्देशन दिनुभएको हो। बैठकमा गौरवापत्र संस्थान र सार्वजनिक सेवा प्रसारण नेपालको आर्थिक वर्ष २०७९/८० यताका लेखा परीक्षण कार्य आफैँ सम्पन्न

बाँकी पृष्ठ २ मा

अग्रलेख

सामाजिक बजार अर्थतन्त्र

नेपालको आर्थिक बरसमा फिर्छला केही वर्षदेखि एउटा पक्ष निरन्तर उठिरहेको छ, नेपालको आर्थिक ढाँचा के हो ? संविधानले समाजवादसम्मूख अर्थतन्त्रको परिकल्पना गरेको छ तर व्यवहारमा अर्थतन्त्र खुला बजारतर्फ उन्मुख देखिन्छ।

डा. गणेशप्रसाद खनाल

विचार पृष्ठ ४

निजामती सेवा विधेयक मसौदा संसद्मा लैजाने तयारी

नगेन्द्र सापकोटा

काठमाडौं, जेठ १२ गते

सरकारले सङ्घीय निजामती सेवा विधेयकको मसौदा चालु संसद्को अधिवेशनमै पेश गर्न सङ्घीय संसद्मा दर्ता गर्ने तयारी गरेको छ। चालु संसद्को अधिवेशनमै विधेयकको मसौदा पेश गर्ने गरी अहिले मसौदामाथि सम्बन्धित निकायबाट राय लिने काम भइरहेको छ। विभिन्न व्यक्तिबाट आएका १० हजार सुझाव समावेश गरी भूमि व्यवस्था, सहकारी, सङ्घीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयले अर्थ मन्त्रालयको राय लिइसकेको छ।

अब कानून न्याय तथा संसदीय मामिला मन्त्रालयको राय लिने, त्यसपछि लोक सेवा आयोगको परामर्श लिएर अर्थ मन्त्रीपरिषद हुँदै संसद्मा पेश गर्ने तयारी भएको मन्त्रालयले जनाएको छ। मन्त्रालयका प्रवक्ता एकदेव अधिकारीले संसद्को चालु अधिवेशनमै विधेयकको मसौदा दर्ता गर्ने गरी तयारी भइरहेको बताउनुभयो।

सरकारले यसअगाडि सार्वजनिक गरेको शासकीय सुधार अन्तर्गत एक सय दिनमा एक सय कार्यसूचीमा सङ्घीय निजामती सेवा विधेयकको मसौदा सरकार गठन भएको ४५ दिनभित्र तर्जुमा गर्ने उल्लेख गरिएको छ। उक्त कार्यसूची अनुसार केही ढिलो भए पनि सरकारले चालु संसद्को अधिवेशनमै विधेयकको मसौदा पेश गर्ने तयारी गरेको हो। लोक सेवा आयोगका पूर्वअध्यक्ष उमेश मैनालीले सरकारले विधेयकको मसौदा चालु अधिवेशनमै दर्ता गर्ने हो भने कानून मन्त्रालय र लोक सेवा आयोगबाट फास्ट ट्र्याकबाट छलफल गरेर परामर्श लिनुपर्ने बताउनुभयो। उहाँका अनुसार त्यसका लागि सरकारले सम्बन्धित निकायलाई छिटो परामर्श दिन आग्रह गर्नु पर्छ।

संविधानले कर्मचारीको सेवा सर्तसँग जोडिएको कानून निर्माण गर्ने क्रममा विधेयकको मसौदामाथि लोक सेवा आयोगको परामर्श लिनुपर्ने उल्लेख गरेको छ। विगतमा आफूले दुई पटक फास्ट ट्र्याकबाट विधेयकको मसौदामा परामर्श लिइएको स्मरण गर्दै मैनालीले आयोगले चाहिँमा छोटो समयमै पनि राय दिन सक्ने बताउनुभयो। कानून मन्त्रालयले विधेयकको

सरकारले यसअघि सार्वजनिक गरेको शासकीय सुधार अन्तर्गत एक सय दिनमा गरिने एक सय कार्यसूचीमा सङ्घीय निजामती सेवा विधेयकको मसौदा सरकार गठन भएको ४५ दिनभित्र तर्जुमा गर्ने उल्लेख गरिएको छ।

कानूनी प्रक्रिया र विधिलाई हेर्छ भने लोक सेवा आयोगले निजामती सेवा सर्तसम्बन्धी कानूनको समग्र पक्षलाई हेर्ने त्यसका आधारमा आफ्नो राय दिने गर्छ। आयोगले पदपूर्ति, बढुवाको विधि प्रक्रिया, प्रतिशत निर्धारण, सेवा समूह सञ्चालन, सरुवाको विधि प्रक्रिया, कार्यसम्पदन मूल्याङ्कनलगायतका विषय हेर्ने गर्छ। मैनालीले थप्नुभयो, "कर्मचारीको सेवा सर्त अनुसार मसौदा तयार भएको छ कि छैन भन्ने विषय अध्ययन गरी आयोगले सरकारलाई परामर्श दिने हो। उक्त काम थोरै समयमै भन्ने सम्पन्न गर्न सकिन्छ।" गत वैशाख ११ गते सुझावका लागि सार्वजनिक गरिएको विधेयकको मसौदामा कर्मचारीको हलको अवकाश उमेर ५८ वर्षलाई संशोधन गरी ६० वर्ष बनाउने, सचिबको कार्यकाल दुई वर्ष मात्र हुने, कर्मचारीको दुई वर्षको 'कुलिङ्ग प्रिन्सिपल' राख्नेलगायतका प्रवधानका लागि प्रस्ताव गरिएको छ। यसअघि पनि विधेयकको मसौदा प्रतिनिधि सभामा दुईपटक पेश भई व्यापक छलफल भए पनि विभिन्न कारणले विधेयक पेश बन्ने चरणमा पुग्न सकेको थिएन।

राजदूतसँग प्रधानमन्त्री

स्थिरता र नीतिगत निरन्तरतामा प्रतिबद्धता

तस्विर : प्रधानमन्त्रीको सचिवालय

प्रधानमन्त्री बालेन्द्र शाह सिंहदरवारस्थित प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रीपरिषद्को कार्यालयमा मङ्गलबार विभिन्न देशका राजदूतसँग छलफल गर्नुहुँदै ।

गौरवापत्र समाचारदाता काठमाडौं, जेठ १२ गते

प्रधानमन्त्री बालेन्द्र शाहले नेपालको सुशासन र अर्थतन्त्रको समावेशी वृद्धिका लागि वर्तमान सरकार प्रतिबद्ध रहेको प्रस्ट पार्नुभएको छ। काठमाडौं र दिल्लीस्थित युरोपेली सङ्घ (इयू) तथा इयू सदस्यराष्ट्र एवं काठमाडौंस्थित विभिन्न देशका राजदूतसँग प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रीपरिषद्को कार्यालयमा मङ्गलबार भएको संयुक्त भेटवार्तामा उहाँले नवप्रवर्तनलाई प्रोत्साहन र दिगो विकास हासिल गर्न सरकार प्रतिबद्ध रहेको बताउनुभएको हो।

प्रधानमन्त्री शाहले सरकार राजनीतिक स्थिरता कायम गर्न पूर्ण रूपमा प्रतिबद्ध रहेको जानकारी दिनुभयो। उहाँले नेपालमा २०८२ फागुन २१ गते सम्पन्न प्रतिनिधि सभा सदस्य निर्वाचन परिणामले सुशासन र समावेशी आर्थिक समृद्धिका लागि स्पष्ट एवं निर्णायक जनादेश

दिएको र नयाँ सरकार गठनपछि पनि नीतिगत विषयलाई निरन्तरता दिइने प्रस्ट पार्नुभएको छ। उहाँले भन्नुभयो, "नयाँ हुनुको अर्थ विगतबाट पूर्ण रूपमा अलग हुनु होइन। नीति निर्देशन स्पष्ट, स्थिर र अनुमानयोग्य हुने सुनिश्चित गर्दै हामी लोकतान्त्रिक मूल्यमान्यताको संरक्षण र राजनीतिक स्थिरता कायम गर्न पूर्ण रूपमा प्रतिबद्ध छौं।"

नयाँ अवसर सिर्जना गर्ने

प्रधानमन्त्री शाहले जनताका लागि नयाँ अवसर सिर्जना गर्न सरकार विश्वबजारबाट लाभान्वित हुन चाहेकाले वृहत् लगानी आकर्षित गर्ने प्रक्रिया थप सहज बनाउने पनि बताउनुभयो। उहाँले वास्तविक र नेपाली नागरिकको दैनिक जीवनस्तर देखिने गरी उकास्न आफू नेतृत्वको सरकार प्रतिबद्ध रहेको बताउनुभयो।

उहाँले वर्तमान क्षणको अत्यावश्यक र आफूहरूलाई सुम्पिएको गहन जिम्मेवारीको पूर्ण रूपमा बोध गरिरहेको बताउनुभयो। उहाँले नेपालले

सन्तुलित एवं व्यावहारिक परराष्ट्र नीति अवलम्बन गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिने स्पष्ट पार्नुभयो। उहाँले भन्नुभयो, "हाम्रा छिमेकी, विकास साझेदार र मित्र राष्ट्रसँगको सम्बन्ध आपसी सम्मान, सार्वभौम समानता र साभा समृद्धिका सिद्धान्तद्वारा निर्देशित छ।"

मित्र राष्ट्रप्रति आभार

प्रधानमन्त्री शाहले नेपालको विकास र समृद्धिका लागि निरन्तर सद्भाव र सहयोग पुऱ्याउँदै आएको बताउँदै नेपालका सबै विकास साझेदार र मित्र राष्ट्रप्रति आभार व्यक्त गर्नुभयो। प्रधानमन्त्रीका प्रेस तथा अनुसन्धानविज्ञ टीपा दाहालका अनुसार भेटवार्तामा प्रधानमन्त्री शाहले व्यापार, लगानी, हरित ऊर्जा, जलवायु, पर्यटन तथा अन्य प्रमुख क्षेत्रमा सहकार्य गर्न र त्यसलाई अझ सुदृढ बनाउन नेपाल लागि रहेको स्पष्ट पार्नुभयो। प्रधानमन्त्रीले विश्वका विभिन्न भूभागमा दृष्टिले निरन्तर प्रभाव पारिरहेका बेला सर्वसाधारण नागरिकले नै सबैभन्दा बढी पीडा भोग्नु परेकाले

शान्ति कायम गर्न सैन्य मुटुभेडभन्दा संवाद, कूटनीति र अन्तर्राष्ट्रिय कानूनले प्राथमिकता पाउनुपर्ने बताउनुभयो।

राजदूतद्वारा प्रशंसा

काठमाडौं र नयाँदिल्लीस्थित युरोपियन युनियनका राजदूत तथा काठमाडौंस्थित विभिन्न देशका राजदूतले शान्तिपूर्ण रूपमा चुनाव सम्पन्न गरेको स्मरण गर्दै नेपालको प्रशंसा गर्नुभयो। उहाँहरूले सुशासन, आर्थिक विकास र समृद्धिको 'म्यान्डेट' सहित नयाँ सरकारको नेतृत्वमा पुग्नुभएकोमा प्रधानमन्त्री शाहलाई बधाई दिनुभयो। उहाँहरूले आर्थिक वृद्धि र समृद्धिका लागि विभिन्न क्षेत्रमा नेपालसँग सहकार्य तथा लगानी गर्न आफूहरू तयार रहेको प्रस्ट पार्नुभयो। यसअघि पनि प्रधानमन्त्री शाहले काठमाडौंस्थित विभिन्न देशका राजदूतसँग संवाद गरी द्विपक्षीय हित, आपसी सहकार्यका विविध पक्षबारे छलफल गर्नुभएको थियो।

राष्ट्रिय सभाले पाएन काम

इस्वरचन्द्र भ्वा काठमाडौं, जेठ १२ गते

सङ्घीय संसद्को माथिल्लो सदन यतिबेला विधेयकको पर्खाइमा छ। सधैं समयको चापमा रमाउने राष्ट्रिय सभाले पछिल्लो पटक गत जेठ ८ गतेको बैठकबाट अर्थात् सांस्कृतिक सम्पदा (संरक्षण) विधेयक, २०८१ र सरकारको वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम पारित गर्‍यो। करिब एक वर्षअघि अर्थात् सांस्कृतिक सम्पदा (संरक्षण) विधेयक दर्ता भएपछि राष्ट्रिय सभामा कुनै पनि विधेयक उत्पत्ति भएको छैन। विधेयक नहुँदा राष्ट्रिय सभामा विधायन व्यवस्थापनसम्बन्धी गतिविधि ठप्पै भएको छ।

राष्ट्रिय सभाका सचिव तुलवहादुर कँडेलले जेठ १३ गते बुधवार बस्ने कार्यव्यवस्था परामर्श समिति बैठकमा राष्ट्रिय सभाको 'बिजनेस' वारे सरकारलाई आग्रह गर्ने बताउनुभयो। उहाँले भन्नुभयो, "वैकल्पिक विकास वित्त परिचालनबाहेक राष्ट्रिय सभामा तत्काल कुनै विधेयक छैन। यस अवस्थाबारे समिति बैठकमा सरकारको प्रतिनिधित्व गर्ने एवं पदेन सदस्यसमेत रहने कानून, न्याय तथा संसदीय मामिलामन्त्रीलाई बुधवारको बैठकमा

बाँकी पृष्ठ २ मा

अन्तर्राष्ट्रिय

अमेरिकाद्वारा दक्षिणी इरानमा हवाई आक्रमण

गौरवापत्र समाचारदाता काठमाडौं, जेठ १२ गते

अमेरिकी सेनाले दक्षिणी इरानमा क्षेत्रास्त्र प्रक्षेपण स्थल र खानी बिछ्याउन प्रयोग हुने ड्रुङ्गामाथि 'आत्मरक्षात्मक' सैन्य कारवाही गरेको छ। अमेरिकाका राष्ट्रपति डोनाल्ड ट्रम्पले तेहरानसँगको वार्ता 'सकारात्मक ढङ्गले अगाडि बढिरहेको' दावी गरिरहेकै बेला अमेरिकी सेनाले सैन्य कारवाही गरेको हो। यसले युद्धविरामको

बाँकी पृष्ठ २ मा

पाण्डुसैनमा रोपाइँ पर्व

गाउँभरिका हलगोरु हेलिँदै हिलोमा

पाण्डुसैनमा रोपाइँ रमिता पुस्तौँदेखि जेठ १२ गते हुँदै आएको छ। रोपाइँलाई विगतमा भैँँ यस पटक पनि चाडपर्व मनाएजस्तै गरेर निरन्तरता दिइयो।

प्रकाशविक्रम शाह/शेरबहादुर साक्की बाजुरा, जेठ १२ गते

दुर्गम बाजुरा जिल्लाको पूर्वी-उत्तर क्षेत्रमा रहेको वृद्धीनन्दा नगरपालिका-१०, पाण्डुसैनमा मङ्गलबार विहानैदेखि ठुलो चाडपर्व जस्तो माहोल बन्यो। एबिवाहिनै कोही टोकाटालो लगाउँदै थिए, कोही दमाहा बजाउँदै थिए, त्यही बाजाको तालमा कोही हलगोरु जोल्दै, गरी सम्प्राउँदै थिए, महिला असार रोपाइँका गीत गाउँदै थिए त कोही विउ ओसार्ने, रोप्ने गर्दै थिए। बादुल्सेराको एउटै गोरामा एक दर्जन जति हलगोरुको फेरो। त्यो रमिता हेर्ने पनि उत्तिकै थिए।

यसरी रमाउँदै, खेल्दै दिउँसाँ ११ बजे सुरु भएको रोपाइँ साँझ ७ बजेतिर सकिएको थियो। रोपाइँ सकिँदा पनि दमाहा बजाएर नाच्दै, गाउँदै रोपाहार घर फर्किए। पाण्डुसैनको यो रोपाइँ रमिता पुस्तौँदेखि जेठ १२ गते हुँदै आएको छ। रोपाइँलाई विगतमा भैँँ यस पटक पनि चाडपर्व मनाए जस्तै गरेर निरन्तरता दिइएको हो। रोपाइँसँगै रोपाहार र दमाहा बजाउँनेलाई मासुसहितका विभिन्न पकवान खुवाइएको थियो।

"जेठ १२ गते जो जहाँ भए पनि एक परिवारको एक जना रोपाइँ गर्न आउनेपर्ने चलन छ, त्यही मान्यता अनुसार आफू पनि सदरमुकाम मार्तडीबाट गाउँ आएको हुँँ" पाण्डुसैन गाउँकी अर्गुवा महिला राधिका बोहराले बताउनुभयो। जुम्ला राज्यका बेला तत्कालीन राजाले बादुसरा कैलाश देवतालाई खुसी बनाउनका लागि पाण्डुसैनको सेरामा रोपाइँ गर्नु भन्ने आदेश अनुसार यहाँ सालिन्दा जेठ १२ गते रोपाइँ हुने गरेको छ।

पाण्डुसैनको सेरामा रोपाइँका लागि जुटेका स्थानीय ।

स्थानीयको भनाइ अनुसार यो रोपाइँकै दिन गाउँमा रहेको बादुल्सेरा कैलाश भगवानको थानमा रहेका सुनको थाल, चाँदीको हलो, जुवामा समेत रोपाइँको हिलो लगाइने गरिन्थ्यो भने थालमा साङ् कतिक रूपमा धान रोप्ने गरिन्थे। तर करिब एक सय वर्षपहिले ती वस्तु आगलागीबाट नष्ट भए। अहिले पनि कैलाशस्थानमा रोपाइँको हिलो राख्ने र धान उमार्ने गरिएको बादुसरा कैलाशका धामी मदन बोहराले बताउनुभयो।

जुम्ला राजाले पाण्डुसैनका बोहरा मुखियालाई उत्सवका रूपमा रोपाइँ गर्न दिएको आदेश आजसम्म पनि उचित मानेर कार्यन्वयन भइरहेको बोहरा परिवारकै सदस्य तथा वृद्धीनन्दा नगरपालिकाका प्रमुख जनक बोहराले बताउनुभयो। उहाँले भन्नुभयो, "हाम्रो कूलका मुखियाका जेठा छोरा कुम्भ बोहराको खेतबाट सुरु

भए आजको रोपाइँ सकिएको छ। मङ्गलबार पाण्डुसैनमा रहेका १२ वटै बोहरा परिवारका खेतमा रोपाइँ भएको हो। सबै परिवारको ६० पाथीका दरले विउ लाग्ने खेत रहेका छन्।" प्रचलन अनुसार वरपरका छरछिमेकसहित सयौँ महिला तथा पुरुष आजको रोपाइँमा सहभागी भए। पूर्वबडासदस्य मनसुर लुहारले भन्नुभयो, "रोपाइँका बेला दमाहा (बाजागाजा) बजाएर विगतमा भैँँ खुसियाली मनाइयो। पाण्डुसैन सेरामा रोपाइँ गर्नेका लागि परम्परा अनुसार जेठ ११ गते धानको विउ निकाल्ने गरिन्छ।

"तत्कालीन नेकपा माओवादीले दृष्टकालमा कतिपय परम्परा अन्त्य गरेको थियो तर यो परम्परा तोड्न उनीहरूले पनि चासो राखेनन्, यो परम्परा राम्रो भएकाले नै निरन्तरता दिइएको होला," नगरप्रमुख

तस्विर सौजन्य : नारायणदेव पाथी

वि.सं. १९५८ देखि

निरन्तर प्रकाशित, बहुभाषी राष्ट्रिय दैनिक

सर्वे भवन्तु सुखिनः सर्वे सन्तु निरामयाः । सर्वे भद्राणि पश्यन्तु मा कश्चिद् दुःखभाग्जनः ।

gorkhapatraonline.com

कोहलपुर संस्करण

अर्थबजार

ठुला उद्योग छैन कर्णालीमा

नेदरल्यान्ड्स समूह विजेताको दावेदार २०

वर्ष १९६६ | अङ्क २१ | २०८३ साल जेठ १३ गते बुधवार | अधिक ज्येष्ठ शुक्ल एकादशी | नेपाल संवत् १९४६ अनलाख ११ | 2026 May 27 Wednesday | पृष्ठ : १२+८ | मूल्य : दस रुपियाँ

बक्यौता असुली र लेखा परीक्षण गराउन निर्देशन

सूचना तथा सञ्चारमन्त्री डा. विक्रम तिमिल्सिना

राष्ट्रिय समाचार समिति काठमाडौं, जेठ १२ गते

सूचना तथा सञ्चारमन्त्री डा. विक्रम तिमिल्सिनाले मन्त्रालयमातहतका सञ्चार संस्थाको वार्षिक लेखा परीक्षण चाँडो सम्पन्न गर्न तथा लामो समयदेखि उठ्ठन बाँकी बक्यौता रकम असुली प्रक्रियालाई तीव्रता दिन निर्देशन दिनुभएको छ।

ती संस्थाका प्रमुखसँग मङ्गलबार मन्त्रालयमा भएको छलफलका क्रममा सञ्चारमन्त्री डा. तिमिल्सिनाले बर्खास्तित्व थाती रहेका लेखा परीक्षण तथा बक्यौता व्यवस्थापन प्राथमिकतामा राख्न निर्देशन दिनुभएको हो। बैठकमा गौरवापत्र संस्थान र सार्वजनिक सेवा प्रसारण नेपालको आर्थिक वर्ष २०७९/८० यताका लेखा परीक्षण कार्य आफैँ सम्पन्न

बाँकी पृष्ठ २ मा

अग्रलेख

सामाजिक बजार अर्थतन्त्र

नेपालको आर्थिक बरसमा फिर्छला केही वर्षदेखि एउटा पक्ष निरन्तर उठिरहेको छ, नेपालको आर्थिक ढाँचा के हो ? संविधानले समाजवादसम्मूख अर्थतन्त्रको परिकल्पना गरेको छ तर व्यवहारमा अर्थतन्त्र खुला बजारतर्फ उन्मुख देखिन्छ।

डा. गणेशप्रसाद खनाल

विचार पृष्ठ ४

राजदूतसँग प्रधानमन्त्री

स्थिरता र नीतिगत निरन्तरतामा प्रतिबद्धता

तस्विर : प्रधानमन्त्रीको सचिवालय

प्रधानमन्त्री बालेन्द्र शाह सिंहदरवारस्थित प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रीपरिषद्को कार्यालयमा मङ्गलबार विभिन्न देशका राजदूतसँग छलफल गर्नुहुँदै ।

नयाँ हुनुको अर्थ विगतबाट पूर्ण रूपमा अलग हुनु होइन। नीति निर्देशन स्पष्ट, अनुमानयोग्य र स्थिर हुने विषय सुनिश्चित गर्दै लोकात्मिक मूल्यमान्यता संरक्षण र राजनीतिक स्थिरता कायम गर्न हामी पूर्ण रूपमा प्रतिबद्ध छौं।

गौरवापत्र समाचारदाता काठमाडौं, जेठ १२ गते

प्रधानमन्त्री बालेन्द्र शाहले नेपालको सुशासन र अर्थतन्त्रको समावेशी वृद्धिका लागि वर्तमान सरकार प्रतिबद्ध रहेको प्रष्ट पार्नुभएको छ। काठमाडौं र दिल्लीस्थित युरोपेली सङ्घ (इयू) तथा इयू सदस्यराष्ट्र एवं काठमाडौंस्थित विभिन्न देशका राजदूतसँग प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रीपरिषद्को कार्यालयमा मङ्गलबार भएको संयुक्त भेटवार्तामा उहाँले नवप्रवर्तनलाई प्रोत्साहन र दिगो विकास हासिल गर्न सरकार प्रतिबद्ध रहेको बताउनुभएको हो।

प्रधानमन्त्री शाहले सरकार राजनीतिक स्थिरता कायम गर्न पूर्ण रूपमा प्रतिबद्ध रहेको जानकारी दिनुभयो। उहाँले नेपालमा २०८२ फागुन २१ गते सम्पन्न प्रतिनिधि सभा सदस्य निर्वाचन परिणामले सुशासन र समावेशी आर्थिक समृद्धिका लागि स्पष्ट एवं निर्णायक जनादेश

दिएको र नयाँ सरकार गठनपछि पनि नीतिगत विषयलाई निरन्तरता दिइने प्रष्ट पार्नुभएको छ। उहाँले भन्नुभयो, "नयाँ हुनुको अर्थ विगतबाट पूर्ण रूपमा अलग हुनु होइन। नीति निर्देशन स्पष्ट, स्थिर र अनुमानयोग्य हुने सुनिश्चित गर्दै हामी लोकात्मिक मूल्यमान्यताको संरक्षण र राजनीतिक स्थिरता कायम गर्न पूर्ण रूपमा प्रतिबद्ध छौं।"

नयाँ अवसर सिर्जना गर्ने

प्रधानमन्त्री शाहले जनताका लागि नयाँ अवसर सिर्जना गर्न सरकार विश्वबजारबाट लाभान्वित हुन चाहेकाले वृहत् लगानी आकर्षित गर्ने प्रक्रिया थप सहज बनाउने पनि बताउनुभयो। उहाँले वास्तविक र नेपाली नागरिकको दैनिक जीवनस्तर देखिने गरी उकास्न आफू नेतृत्वको सरकार प्रतिबद्ध रहेको बताउनुभयो।

उहाँले वर्तमान क्षणको अत्यावश्यक र आफूहरूलाई सुम्पिएको गहन जिम्मेवारीको पूर्ण रूपमा बोध गरिरहेको बताउनुभयो। उहाँले नेपालले

सन्तुलित एवं व्यावहारिक परराष्ट्र नीति अवलम्बन गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिने स्पष्ट पार्नुभयो। उहाँले भन्नुभयो, "हाम्रा छिमेकी, विकास साझेदार र मित्र राष्ट्रसँगको सम्बन्ध आपसी सम्मान, सार्वभौम समानता र साभा समृद्धिका सिद्धान्तद्वारा निर्देशित छ।"

मित्र राष्ट्रप्रति आभार

प्रधानमन्त्री शाहले नेपालको विकास र समृद्धिका लागि निरन्तर सद्भाव र सहयोग पुऱ्याउँदै आएको बताउँदै नेपालका सबै विकास साझेदार र मित्र राष्ट्रप्रति आभार व्यक्त गर्नुभयो। प्रधानमन्त्रीका प्रेस तथा अनुसन्धानविज्ञ टीपा दाहालका अनुसार भेटवार्तामा प्रधानमन्त्री शाहले व्यापार, लगानी, हरित ऊर्जा, जलवायु, पर्यटन तथा अन्य प्रमुख क्षेत्रमा सहकार्य गर्न र त्यसलाई अझ सुदृढ बनाउन नेपाल लागि रहेको स्पष्ट पार्नुभयो। प्रधानमन्त्रीले विश्वका विभिन्न भूभागमा दृढले निरन्तर प्रभाव पारिरहेका बेला सर्वसाधारण नागरिकले नै सबैभन्दा बढी पीडा भोग्नु परेकाले

शान्ति कायम गर्न सैन्य मुटुभेडभन्दा संवाद, कूटनीति र अन्तर्राष्ट्रिय कानूनले प्राथमिकता पाउनुपर्ने बताउनुभयो।

राजदूतद्वारा प्रशंसा

काठमाडौं र नयाँदिल्लीस्थित युरोपियन युनियनका राजदूत तथा काठमाडौंस्थित विभिन्न देशका राजदूतले शान्तिपूर्ण रूपमा चुनाव सम्पन्न गरेको स्मरण गर्दै नेपालको प्रशंसा गर्नुभयो। उहाँहरूले सुशासन, आर्थिक विकास र समृद्धिको 'म्यान्डेट' सहित नयाँ सरकारको नेतृत्वमा पुग्नुभएकोमा प्रधानमन्त्री शाहलाई बधाई दिनुभयो। उहाँहरूले आर्थिक वृद्धि र समृद्धिका लागि विभिन्न क्षेत्रमा नेपालसँग सहकार्य तथा लगानी गर्न आफूहरू तयार रहेको प्रष्ट पार्नुभयो। यसअघि पनि प्रधानमन्त्री शाहले काठमाडौंस्थित विभिन्न देशका राजदूतसँग संवाद गरी द्विपक्षीय हित, आपसी सहकार्यका विविध पक्षबारे छलफल गर्नुभएको थियो।

राष्ट्रिय सभाले पाएन काम

इस्वरचन्द्र भ्वा काठमाडौं, जेठ १२ गते

सङ्घीय संसद्को माथिल्लो सदन यतिबेला विधेयकको पर्खाइमा छ। सधैं समयको चापमा रमाउने राष्ट्रिय सभाले पछिल्लो पटक गत जेठ ८ गतेको बैठकबाट अर्थात् सांस्कृतिक सम्पदा (संरक्षण) विधेयक, २०८१ र सरकारको वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम पारित गर्‍यो। करिब एक वर्षअघि अर्थात् सांस्कृतिक सम्पदा (संरक्षण) विधेयक दर्ता भएपछि राष्ट्रिय सभामा कुनै पनि विधेयक उत्पत्ति भएको छैन। विधेयक नहुँदा राष्ट्रिय सभामा विधायन व्यवस्थापनसम्बन्धी गतिविधि ठप्पै भएको छ।

राष्ट्रिय सभाका सचिव तुलवहादुर कँडेलले जेठ १३ गते बुधवार बस्ने कार्यव्यवस्था परामर्श समिति बैठकमा राष्ट्रिय सभाको 'बिजनेस' वारे सरकारलाई आग्रह गर्ने बताउनुभयो। उहाँले भन्नुभयो, "वैकल्पिक विकास वित्त परिचालनबाहेक राष्ट्रिय सभामा तत्काल कुनै विधेयक छैन। यस अवस्थाबारे समिति बैठकमा सरकारको प्रतिनिधित्व गर्ने एवं पदेन सदस्यसमेत रहने कानून, न्याय तथा संसदीय मामिलामन्त्रीलाई बुधवारको बैठकमा

बाँकी पृष्ठ २ मा

अन्तर्राष्ट्रिय

अमेरिकाद्वारा दक्षिणी इरानमा हवाई आक्रमण

गौरवापत्र समाचारदाता काठमाडौं, जेठ १२ गते

अमेरिकी सेनाले दक्षिणी इरानमा क्षेत्रास्त्र प्रक्षेपण स्थल र खानी बिछ्याउन प्रयोग हुने ड्रुङ्गामाथि 'आत्मरक्षात्मक' सैन्य कारवाही गरेको छ। अमेरिकाका राष्ट्रपति डोनाल्ड ट्रम्पले तेहरानसँगको वार्ता 'सकारात्मक ढङ्गले अगाडि बढिरहेको' दाबी गरिरहेकै बेला अमेरिकी सेनाले सैन्य कारवाही गरेको हो। यसले युद्धविरामको

बाँकी पृष्ठ २ मा

निजामती सेवा विधेयक मसौदा

संसद्मा लैजाने तयारी

नगेन्द्र सापकाटा

काठमाडौं, जेठ १२ गते

सरकारले सङ्घीय निजामती सेवा विधेयकको मसौदा चालु संसद्को अधिवेशनमै पेश गर्न सङ्घीय संसद्मा दर्ता गर्ने तयारी गरेको छ। चालु संसद्को अधिवेशनमै विधेयकको मसौदा पेश गर्ने गरी अहिले मसौदामाथि सम्बन्धित निकायबाट राय लिने काम भइरहेको छ। विभिन्न व्यक्तिबाट आएका १० हजार सुभाब समावेश गरी भूमि व्यवस्था, सहकारी, सङ्घीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयले अर्थ मन्त्रालयको राय लिइसकेको छ।

अब कानून न्याय तथा संसदीय मामिला मन्त्रालयको राय लिने, त्यसपछि लोक सेवा आयोगको परामर्श लिएपछि मसौदा मन्त्रीपरिषद् हुँदै संसद्मा पेश गर्ने तयारी भएको मन्त्रालयले जनाएको छ। मन्त्रालयका प्रवक्ता एकदेव अधिकारीले संसद्को चालु अधिवेशनमै विधेयकको मसौदा दर्ता गर्ने गरी तयारी भइरहेको बताउनुभयो।

सरकारले यसअगाडि सार्वजनिक गरेको शासकीय सुधार अन्तर्गत एक सय दिनमा एक सय कार्यसूचीमा सङ्घीय निजामती सेवा विधेयकको मसौदा सरकार गठन भएको ४५ दिनभित्र तर्जुमा गर्ने उल्लेख गरिएको छ। उक्त कार्यसूची अनुसार केही ढिलो भए पनि सरकारले चालु संसद्को अधिवेशनमै विधेयकको मसौदा पेश गर्ने तयारी गरेको हो। लोक सेवा आयोगका पूर्वअध्यक्ष उमेश मैनालीले सरकारले विधेयकको मसौदा चालु अधिवेशनमै दर्ता गर्ने हो भने कानून मन्त्रालय र लोक सेवा आयोगबाट फास्ट ट्र्याकबाट छलफल गरेर परामर्श लिनुपर्ने बताउनुभयो। उहाँका अनुसार त्यसका लागि सरकारले सम्बन्धित निकायलाई छिटो परामर्श दिन आग्रह गर्नु पर्छ।

संविधानले कर्मचारीको सेवा सर्तसँग जोडिएको कानून निर्माण गर्ने क्रममा विधेयकको मसौदामाथि लोक सेवा आयोगको परामर्श लिनुपर्ने उल्लेख गरेको छ। विगतमा आफूले दुई पटक फास्ट ट्र्याकबाट विधेयकको मसौदामा परामर्श लिइएको स्मरण गर्दै मैनालीले आयोगले चाहिमा छोटो समयमै पनि राय दिन सक्ने बताउनुभयो। कानून मन्त्रालयले विधेयकको

सरकारले यसअघि सार्वजनिक गरेको शासकीय सुधार अन्तर्गत एक सय दिनमा गरिने एक सय कार्यसूचीमा सङ्घीय निजामती सेवा विधेयकको मसौदा सरकार गठन भएको ४५ दिनभित्र तर्जुमा गर्ने उल्लेख गरिएको छ।

कानूनी प्रक्रिया र विधिलाई हेर्छ भने लोक सेवा आयोगले निजामती सेवा सर्तसम्बन्धी कानूनको समग्र पक्षलाई नै हेर्ने त्यसका आधारमा आफ्नो राय दिने गर्छ। आयोगले पदपूर्ति, वढुवाको विधि प्रक्रिया, प्रतिशत निर्धारण, सेवा समूह सञ्चालन, सरुवाको विधि प्रक्रिया, कार्यसम्पदन मूल्याङ्कनलगायतका विषय हेर्ने गर्छ। मैनालीले थप्नुभयो, "कर्मचारीको सेवा सर्त अनुसार मसौदा तयार भएको छ कि छैन भन्ने विषय अध्ययन गरी आयोगले सरकारलाई परामर्श दिने हो। उक्त काम थोरै समयभित्रै पनि सम्पन्न गर्न सकिन्छ।" गत वैशाख ११ गते सुभाबका लागि सार्वजनिक गरिएको विधेयकको मसौदामा कर्मचारीको हलको अवकाश उमेर ५८ वर्षलाई संशोधन गरी ६० वर्ष बनाउने, सचिबको कार्यकाल दुई वर्ष मात्र हुने, कर्मचारीको दुई वर्षको 'कुलिङ्ग प्रिन्सिपल' राख्नेलगायतका प्रावधानका लागि प्रस्ताव गरिएको छ। यसअघि पनि विधेयकको मसौदा प्रतिनिधि सभामा दुईपटक पेश भई व्यापक छलफल भए पनि विभिन्न कारणले विधेयक पेश बन्ने चरणमा पुग्न सकेको थिएन।

पाण्डुसैनमा रोपाइँ पर्व गाउँभरिका हलगोरु हेलिँदै हिलोमा

पाण्डुसैनमा रोपाइँ रमिता पुस्तौँदेखि जेठ १२ गते हुँदै आएको छ। रोपाइँलाई विगतमा भैँँ यस पटक पनि चाडपर्व मनाएजस्तै गरेर निरन्तरता दिइयो।

प्रकाशविक्रम शाह/शेरबहादुर साकी बाजुरा, जेठ १२ गते

दुर्गम बाजुरा जिल्लाको पूर्वी-उत्तर क्षेत्रमा रहेको वृद्धीनन्दा नगरपालिका-१०, पाण्डुसैनमा मङ्गलबार विहानैदेखि ठुलो चाडपर्व जस्तो माहोल बन्यो। एबिवाहिनै काँही टाँकालो लागेउँदै थिए, काँही दमाहा बजाउँदै थिए, त्यही बाजाको तालमा काँही हलगोरु जोल्दै, गरी सम्प्राउँदै थिए, महिला असाँर रोपाइँका गीत गाउँदै थिए त काँही विउ ओसाँर, रोप्ने गर्दै थिए। बादुल्सेराको एउटै गरोमा एक दर्जन जति हलगोरुको फेरो। त्यो रमिता हेर्ने पनि उत्तिकै थिए।

यसरी रमाउँदै, खेल्दै दिउँसाँ ११ बजे सुरु भएको रोपाइँ साँझ ७ बजेतिर सकिएको थियो। रोपाइँ सकिँदा पनि दमाहा बजाएर नाच्दै, गाउँदै रोपाहार घर फर्किए। पाण्डुसैनको यो रोपाइँ रमिता पुस्तौँदेखि जेठ १२ गते हुँदै आएको छ। रोपाइँलाई विगतमा भैँँ यस पटक पनि चाडपर्व मनाए जस्तै गरेर निरन्तरता दिइएको हो। रोपाइँसँगै रोपाहार र दमाहा बजाउँदैलाई मासुसहितका विभिन्न पकवान खुवाइएको थियो।

"जेठ १२ गते जो जहाँ भए पनि एक परिवारको एक जना रोपाइँ गर्न आउनेपर्ने चलन छ, त्यही मान्यता अनुसार आफू पनि सदरमुकाम मार्तडीबाट गाउँ आएको हुँँ" पाण्डुसैन गाउँकी अर्गुवा महिला राधिका बोहराले बताउनुभयो। जुम्ला राज्यका बेला तत्कालीन राजाले बादुसरा कैलाश देवतालाई खुसी बनाउनका लागि पाण्डुसैनको सेरामा रोपाइँ गर्नु भन्ने आदेश अनुसार यहाँ सालिन्दा जेठ १२ गते रोपाइँ हुने गरेको छ।

पाण्डुसैनको सेरामा रोपाइँका लागि जुटेका स्थानीय ।

स्थानीयको भनाइ अनुसार यो रोपाइँकै दिन गाउँमा रहेको बादुल्सेरा कैलाश भगवानको थानमा रहेका सुनको थाल, चाँदीको हलो, जुवामा समेत रोपाइँको हिलो लगाइने गरिन्थ्यो भने थालमा साङ् कतिक रूपमा धान रोप्ने गरिन्थे। तर करिब एक सय वर्षपहिले ती वस्तु आगलागीबाट नष्ट भए। अहिले पनि कैलाशस्थानमा रोपाइँको हिलो राख्ने र धान उमाँने गरिएको बादुसरा कैलाशका धामी मदन बोहराले बताउनुभयो।

जुम्ला राजाले पाण्डुसैनका बोहरा मुखियालाई उत्सवका रूपमा रोपाइँ गर्न दिएको आदेश आजसम्म पनि उचित मानेर कार्यन्वयन भइरहेको बोहरा परिवारकै सदस्य तथा वृद्धीनन्दा नगरपालिकाका प्रमुख जनक बोहराले बताउनुभयो। उहाँले भन्नुभयो, "हाम्रो कूलका मुखियाका जेठा छोरा कुम्भ बोहराको खेतबाट सुरु

मएर आजको रोपाइँ सकिएको छ। मङ्गलबार पाण्डुसैनमा रहेका १२ वटै बोहरा परिवारका खेतमा रोपाइँ भएको हो। सबै परिवारको ६० पाथीका दरले विउ लाग्ने खेत रहेका छन्।" प्रचलन अनुसार वरपरका छरछिमेकसहित सयौँ महिला तथा पुरुष आजको रोपाइँमा सहभागी भए। पूर्वबडासदस्य मनसुर लुहारले भन्नुभयो, "रोपाइँका बेला दमाहा (बाजागाजा) बजाएर विगतमा भैँँ खुसियाली मनाइयो। पाण्डुसैन सेरामा रोपाइँ गर्नेका लागि परम्परा अनुसार जेठ ११ गते धानको विउ निकाल्ने गरिन्छ।

"तत्कालीन नेकपा माओवादीले दृढकालमा कतिपय परम्परा अन्त्य गरेको थियो तर यो परम्परा तोड्न उनीहरूले पनि चासो राखेनन्, यो परम्परा राम्रो भएकाले नै निरन्तरता दिइएको होला," नगरप्रमुख

तस्विर सौजन्य : नारायणदेव पाथ्या